

УДК 336.711 (510)

Вей Рове (США), Вей Ші (Китай), Керол Ван (США)

Правління ради директорів та діяльність банків Китаю

Як частину банківської реформи, Китай стандартизував практику ради директорів, надав їй повноту дій у прийнятті рішень та визначив контролюючу функцію ради. Дане дослідження допомагає визначити наслідки такої спроби на основі визначення зв'язку між структурою управління ради та діяльністю банків Китаю за період з 1998 по 2007 рік. Автори визначають, що західні механізми управління в основі концепції директор-співробітник є ефективними у банках Китаю. Ради з кращою структурою у китайських банках мають кращі показники діяльності. Участь вищого керівництва, менший відсоток членів ради та менша кількість крупних акціонерів пов'язані з кращими показниками діяльності банку. За результатами зроблено припущення, що управління ради та впровадження кращих практик та обліку значно покращить діяльність банків Китаю.

Ключові слова: банки Китаю, управління ради директорів, діяльність.

Вступ

З двозначними темпами зростання важливість Китаю для країн світу стає очевидною. Три десятиліття комерційні банки відіграють головну роль в економічних реформах, що орієнтовані на ринок. Більше ніж 85% фінансових ресурсів Китаю зосереджені у банківській системі. Відповідно, ефективна банківська система з конкурентноздатною рентабельністю необхідна для економічного зростання Китаю. Однак, китайські банки довго потерпали від поганого кредитування і високих операційних витрат та поступалися своїм західним аналогам. За останні роки правління Китаю провело ряд реформ направлених на створення орієнтованих на ринок банків, більш прибуткових банків та з гарним управлінням. Однією з важливих реформ є формування системи ради директорів з метою покращення корпоративного управління.

За рахунок швидкої приватизації банків Китаю, метою банку є максимально збільшити прибутки акціонерів та захистити інтереси депозиторів та інших кредиторів. Гарне корпоративне управління є основою для збереження та підвищення акціонерної вартості та впевненості інвесторів. Маючи сильну структуру управління дуже важливо прослідкувати за тим, щоб керівники банків зосереджували увагу на важливих питаннях. Багато банківських установ прийняли загальну структуру управління ради, подібну до західних стандартів та практик, щоб покращити систему заборон та протиаг між загальними зустрічами акціонерів, радою директорів, наглядовою радою та управлінням в залежності від регулювання. Працівники банку готові перейняти успішні концепції управління від своїх західних аналогів, а саме концепції щодо складу ради, її розміру та реальної зацікавленості управління, більшість з яких банки прийняли.

Постає питання: наскільки ефективно використані ці західні механізми управління ради в банках Китаю? Чи вони дійсно працюють? Чи мають

ради з кращою структурою управління кращі фінансові результати? Дехто сперечається, що ради директорів у китайських банках – це лише рішення прийняті керівниками та членами комуністичних партій, а структура ради не впливає на діяльність банку. Якщо в цьому справа, то може настав час банкам Китаю розпочати пошук власної структури управління, яка краще відповідатиме їх унікальній банківській системі. Відповіді на ці питання допоможуть зробити висновки про успіх банківської реформи. Незважаючи на важливість дані питання мало досліджувалися.

Ми заповнимо нішу у літературі емпірично дослідивши роль ради директорів у діяльності банків Китаю. Пропонуємо гіпотезу, за якою ефективна структура ради пов'язана з кращою фінансовою діяльністю банку. Використаємо унікальну панель даних, що складається з 41 комерційного банку у період з 1998 по 2007 рік. Вибірка представляє більше ніж 80% загальних активів банківської індустрії.

Визначаємо, що механізми західного управління є ефективними у банках Китаю. Ради з кращою структурою управління сприяють отриманню кращих показників діяльності банків. Характерно, більша частка ради директорів, менший відсоток членів директорів та менша кількість крупних акціонерів пов'язані з кращою діяльністю банку. За результатами припускаємо, що покращення управління ради, впровадження найкращих світових практик та облік значно покращить діяльність банків Китаю.

Стаття побудована наступним чином. У першому розділі представлено огляд джерел літератури на предмет вивчення питання управління ради та його впливу на діяльність банку. У другому розділі переглянули історію діяльності комерційних банків Китаю та основну інформацію про спроби їх корпоративного управління. У третьому розділі описано дані та емпіричну методологію. Результати дослідження запропоновано у четвертому розділі, останній розділ містить висновки.

1. Огляд літератури на предмет вивчення управління ради та діяльності банку

У багатьох джерелах літератури досліджено питання взаємозв'язку між управлінням ради та корпоративною діяльністю по відношенню до структури ради, частки ради, пакету акцій та розміру ради директорів. Теоретично, за рахунок оптимальної структури ради зменшуються агентські витрати та покращується діяльність фірми. Байсінгер та Баталер (1985) визначили, що зміни у структурі ради за десятирічний період вплинули на діяльність фірми. На думку Мольц (1988) не існує значної залежності між ступенем адміністративного управління рад та результатами фінансової діяльності. Хермалін та Вайсбах (1991) дослідили зв'язок між результатами діяльності фірми, структурою ради та часткою власності державних підприємств. Вони використали дані щоб перевірити відхилення пов'язані з ендогенністю змінних, але не визначили значного зв'язку між структурою ради та результатами діяльності фірми. Барнхарт, Марр та Розенштайн (1994) використали цей же підхід інструментальних змінних як і попередні дослідники, щоб визначити зв'язок між структурою ради та результатами діяльності фірми. Вони використали коефіцієнт співвідношення ринкової та балансової вартості замість коефіцієнту Тобіна, щоб визначити результати діяльності фірми. На відміну від Хермаліна та Вайсбаха (1991) дослідники визначили значну криволінійну залежність між структурою ради та результатами діяльності фірми, а також часткою директорів та результатами діяльності. Агравал та Кнобер (1996) дослідили взаємозалежність 7 механізмів, використаних для контролю агентських проблем. Науковці визначили, що статистичні регресії за методом найменших квадратів результатів діяльності фірми за одним з механізмів може бути оманливим. За окремими регресіями за методом найменших квадратів вони визначили, що пакети акцій інсайдерів, затвердження аутсайдера у раді, політика управління заборгованістю та ринок корпоративного контролю пов'язані з результатами діяльності за умови ігнорування будь-якої залежності серед механізмів. Більші пакети акцій інсайдерів позитивно пов'язані з результатами діяльності фірми. Більша кількість аутсайдерів у раді, більше фінансування за рахунок позик та кращий корпоративний контроль негативно пов'язані з результатами діяльності банків. Коли вони дослідили всі сім механізмів за регресіями, розрахованими за методом найменших квадратів, вплив частки акцій інсайдерів на результати фірми зник. Коли дослідники розглянули механізми за методом спільного оцінювання, розраховавши взаємозалежність серед механізмів, залишився лише негативний вплив кількості аутсайдерів у

раді на результати діяльності фірми. Їхні висновки відповідають оптимальному використанню кожного механізму контролю окрім негативного впливу зовнішніх директорів на діяльність фірми. Вони припускають, що ради директорів можуть містити занадто велику кількість зовнішніх директорів з політичних причин, а це відображається у гірших результатах діяльності. Також вони визначили зв'язок між розміром ради директорів та результатами діяльності банку. Лептон та Лорш (1992) та Єнсен (1993) припустили, що ради директорів меншого розміру є більш ефективними і можуть покращити результати діяльності банків. Вони зазначають, що оптимальний розмір мають ради директорів, що складаються з 7 або 8 чоловік. Їх думку підтримує Єрмак (1996), який дослідив зв'язок розміру ради директорів та значення фірми розрахувавши коефіцієнт Q Тобіна для вибірки великих промислових фірм США у період з 1984 по 1991 рік. Він визначив обернену залежність між розміром ради та величиною фірми, перевіряючи розмір компанії, промисловість, акціонерну власність, можливості росту та структуру корпоративного управління. Найбільша втрата активів спостерігається коли кількість членів ради директорів зростає з 6 до 12 чоловік.

Згідно з Єнсен та Меклінг (1996) інсайдерська власність є значним стимулом для керівників працювати в інтересах акціонерів. Директори-інсайдери з великими частками власності здатні краще контролювати поведінку керівників та зменшуючи посягання на управління. Демзец (1983), Фама та Єнсен (1983) доводять, що керівники також можуть понести витрати. Коли керівники мають значну частку власності в акціонерному капіталі фірми, то у них є достатньо голосів захистити свою позицію. Вони починають зловживати службовим становищем, оскільки впевнені, що за рахунок значної частки власності їх не можуть замінити та контролювати. Морк, Шляйфе та Вішну стверджують, що лінійні характеристики, визначені Деменом та Лен (1985) не є придатними. Вони дослідили зв'язок між часткою власності ради директорів та показниками діяльності фірми. Науковці визначили нелінійну залежність між часткою власності ради директорів та цими показниками. Вони визначили позитивний зв'язок між часткою власності ради директорів та показниками діяльності фірми на рівні частки власності в межах від 0 до 5%, негативний зв'язок при частках від 5% до 25% та позитивний зв'язок з часткою акцій понад 25%. Позитивний зв'язок відображає взаємодію між керівниками та акціонерами, а негативний зв'язок відповідає гіпотезі закріплення управління. МакКонелл та Сервас (1990) визначили значну криволінійну

залежність між часткою власності та показниками діяльності розрахувавши коефіцієнт Тобіна. Використовуючи вибірку, до складу якої входить 1173 фірм у період з 1976 та 1093 фірм з 1986 року, вони визначили, що показники діяльності фірми підвищилися з малою часткою власності та зниження показників з часткою власності на рівні від 40% до 50%. Барнхарт, Марр та Розенштайн (1994) використовують підхід інструментальних змінних для визначення зв'язку між часткою власності та показниками діяльності. Вони визначили значну лінійну залежність між часткою власності керівника та показниками діяльності фірми, визначеними за коефіцієнтом ринкової балансової вартості. Показники фірми збільшуються коли частка власності керівника сягає від 0 до 25%. Якщо ця частка сягає більше ніж 25% спостерігається негативний зв'язок між показниками діяльності та часткою власності.

Окрім факторів ради директорів, у літературі обговорюється також зв'язок між структурою власності та прибутковістю банку. Ла Порта, Лопез-де-Сіланес та Шляйфе (2002) визначили, що державна власність банків є великою та найбільша у країнах з низьким рівнем прибутку на душу населення, з відсталими фінансовими системами, прибічники інтервенції та з неефективним управлінням та поганим захистом прав власності. У країнах з такими характеристиками будуть менш прибуткові банки. Можна зробити висновок про непрямої зв'язок між державною власністю та продуктивністю банку. Грігоріан та Мануле (2006) визначили іноземну власність. Яо, Хан та Фен (2008) дослідили, що реформи власності та іноземна конкуренція змусили комерційні банки Китаю покращити діяльність, оскільки їх загальний показник продуктивності підвищився на 5.6% за рік протягом періоду з 1998 по 2005 рік.

На основі джерел літератури на предмет вивчення питання управління ради директорів, ми висунули гіпотезу проте, що кращі показники діяльності банку пов'язані з більшим відсотком незалежної ради директорів, розміру та володінням більшою часткою управління.

2. Історичні відомості про банки Китаю, їх прибутковість та питання управління

2.1. Еволюція комерційних банків Китаю. З часу заснування Республіки Китаю у 1949 році, Народний банк Китаю (People's Bank of China (PBOC)) був єдиним банком у Континентальному Китаї до 1978 року. Протягом даного періоду, PBOC відігравав подвійну роль у фінансовій системі Китаю – як центральний банк та як комерційний банк. З 1979 по 1983 рік, коли у Китаї почали проводити реформи, відкрили ще 3 спеці-

альних банки: Сільськогосподарський банк Китаю (ABC), Банк Китаю (BOC) та Народний будівельний банк Китаю (PCBC). Індустріальний та комерційний банк Китаю (ICBC) став четвертим національним банком Китаю. PBOC почав функціонувати як центральний банк та головне агентство регулювання банківської індустрії Китаю. Протягом даного часу, були створені національні акціонерні комерційні банки та кооперативи з надання міських та сільськогосподарських кредитів. У 1994 році три державно-приватні банки: Банк розвитку Китаю (CDB), Банк сільськогосподарського розвитку Китаю (ADBC) та експорт-імпорт банк Китаю China Eximbank). Вони взяли на себе позики під страхові поліси з чотирьох національних банків. При цьому чотири національні банки стали державними комерційними банками. Наступного року вступив у силу Закон про комерційні банки Китаю та Закон про Народний банк Китаю, за яким комерційні банки повинні проводити самостійну діяльність, приймати власні ризики та оцінювати втрати. Деякі міські кредитні товариства стали міськими кооперативними банками. У 1998 році, міністерство фінансів випустило спеціальні державні облігації ціною у 270 млрд. юанів щоб влити капітал у чотири державні комерційні банки для підвищення їх коефіцієнту достатності капіталу. Створено чотири компанії, що управляють ресурсами для покупки нездорових активів чотирьох державних комерційних банків. У 2003 році була створена Комісія з регулювання банківської діяльності Китаю (CBRC) щоб перейняти наглядові функції PBOC та стає головним органом регулювання банківської діяльності Китаю. У цьому ж році розпочалася реконструкція банківської індустрії Китаю. Уряд заснував Central SAFE Investments Limited ("Huijin") щоб влити 22.5 млрд. доларів США у PCCB та BOC. CCB та BOC позбулися нездорових активів, запросили вітчизняних та іноземних інвесторів та випустили субстандартні облігації. У 2005 році компанія "Huijin" влила 15 млрд. доларів США у ICBC. PCCB, BOC, та ICBC перетворилися на акціонерні комерційні банки та стали державними.

На відміну від державних та акціонерних банків, міські комерційні банки Китаю мають унікальну історію розвитку. У середині 1980-х років, разом з розвитком приватних підприємств у багатьох містах Китаю, міські кредитні товариства, що надають фінансові послуги цим підприємствам також засвідчили швидке зростання. Однак, в операціях даних товариств визначили деякі недоліки, а саме малий розмір, високі операційні витрати, невідповідна структура власності та слабкий внутрішній контроль. Щоб побороти ці недоліки, у 1995 році уряд країни вирішив закрити та об'єднати міські

кредитні товариства та перетворити їх на міські кооперативні банки, що мали вигляд акціонерного товариства, а найбільша частка зосереджені в руках уряду, корпорацій та приватних інвесторів. Перші міські кооперативні банки створені у 35

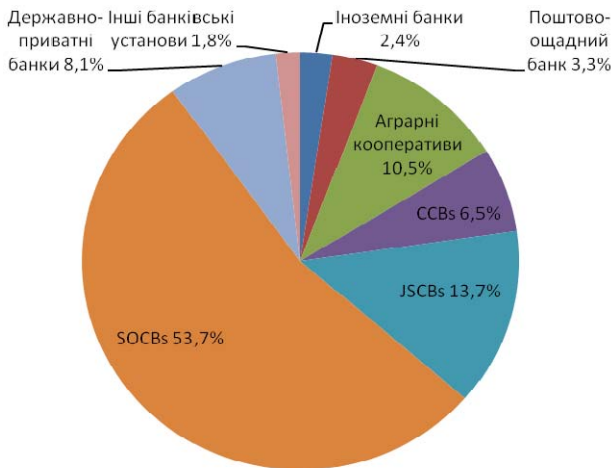
великих та середніх містах. У 1998 році уряд вирішив змінити назву цих банків на міські комерційні банки. Наприкінці 2007 року їх кількість нараховувала 124 банки, а загальна сума активів становила 3340 млрд. юанів.

Таблиця 1. Кількість юридичних суб'єктів банківських закладів Китаю (наприкінці кожного року)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
SOCBs	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5
JSCBs	11	11	11	11	11	11	11	11	11	12	12	12	12
CCBs	2	17	64	87	90	97	108	111	112	113	112	114	124

Примітки: SOCBs – державні комерційні банки; JSCBs – акціонерні комерційні банки; CCBs – міські комерційні банки.
Джерело: Дані зібрані авторами використовуючи щорічні звіти Комісії з регулювання банківської діяльності Китаю та її веб-сайту.

На кінець 2007 року нараховували 3 державні банки, 5 великих державних комерційних банків, 12 акціонерних комерційних банків, 124 міські комерційні банки та 29 місцевих іноземних банків. Загальна сума активів банківської системи Китаю становила 52.6 млрд. юанів (Комісія з регулювання банківської діяльності Китаю, 2007). На рисунку 1 представлено порівняння активів за кожним типом банку. За розрахунками капіталу першого рівня ICBC та WOC знаходяться серед десяти найбільших комерційних банків у світі з 31 китайським банком серед топ-1000.

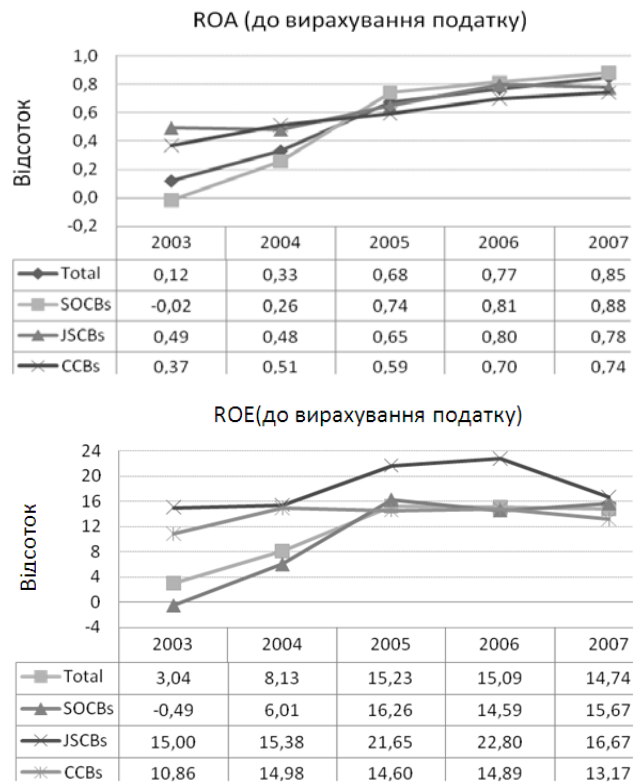

Джерело: Щорічні звіти Комісії з регулювання банківської діяльності Китаю (2007).

Рис. 1. Структура банківської індустрії Китаю (кінець 2007 року, визначено за активами)

2.2. Прибутковість банків Китаю. Прибутки трьох типів китайських комерційних банків, як загальні активи всіх банківських установ за останні роки зросли (Рисунок 2). Прибуток на активи до вирахування податку у всіх банківських установах збільшився від 0.12% у 2003 році до 0.85% у 2007 році. Прибуток на акцію у всіх банківських установах збільшився з 3.04% у 2003 році до 14.74% у 2007 році. Прибуток на активи до вирахування податку у банках SOCB, JSCB та CCB збільшився з 0.02%, 0.49% та 0.37% у 2003 році до 0.88%, 0.78% та 0.74% у 2007 році. При-

буток на активи до вирахування податку у банках SOCB, JSCB та CCB збільшився з 0.49%, 15.00% та 10.86% у 2003 році до 15.67%, 16.67% та 13.17% 2007 році.

Джерело: База даних Bankscope.

Рис. 2. Зміна прибутків у комерційних банках Китаю (2003-2007 рр.)

У 2007 році зважений середній коефіцієнт достатності капіталу у банківському секторі перевищив мінімальний рівень регулювання у 8%. Коефіцієнт прострочених позик комерційних банків знизився до 6.2%. Чистий прибуток (після вирахування податку), чистий прибуток на акцію та чистий прибуток на активи банківського сектору становили 446.7 млрд. юанів, 16.7% та 0.9%, відповідно. Чистий відсотковий прибуток, нарахування відсотків на капітал та чистий прибуток на умовах виплати комісійної винагороди представляють три основні компоненти портфеля прибутку.

2.3. Правління ради директорів у банках Китаю. Протягом тривалого періоду часу у банках Китаю не було директорів або рад директорів. Всі рішення, пов'язані з банком приймало старше керівництво. З заснування перших семи акціонерних банків у 1987 та 1988 роках, вперше у банках почали використовувати систему ради директорів. Коли заснували інші три акціонерні банки у 1922 році та міські банки у 1995 році, у всіх комерційних банках з'явилися ради директорів, окрім чотирьох великих державних банків країни. З 2004 по 2005 рік, три з чотирьох великих банків реструктурували на акціонерні компанії, а також впровадили систему ради директорів. Згідно з Законом про комерційні банки Китаю, який вступив у силу 1 липня 1995 року, однією з умов заснування банку є "наявність директорів та старшого керівництва з професійними знаннями для заняття посади, а також досвід роботи". У червні 2002 року Народний банк Китаю оприлюднив правила для незалежних членів ради директорів та зовнішніх органів регулювання акціонерних комерційних банків, метою яких було заснування та закріплення структури ради директорів. У вересні 2005 року, Комісія з регулювання банківської діяльності проголосила вимоги про проведення комплексної оцінки діяльності рад директорів акціонерних комерційних банків, метою яких була стандартизація операцій ради директорів JSCB, звертаючи увагу на прийняття ними рішень та контроль роботи, тим самим забезпечуючи надійний та здоровий розвиток JSCB. За даними вказівками рада директорів повинна ефективно захищати юридичні права та інтереси акціонерів банку. Рада також повинна приймати самостійні рішення про головну діяльність банку на основі достатньої інформації не підпадаючи під вплив акціонерів та старшого керівництва. Велика кількість банків ще досі не може дотримуватися цих вимог. Ефективність роботи ради директорів банків залишається під сумнівом.

3. Дані та методологія

3.1. Дані та вибірка. Добре відомо, що процес збирання даних для дослідження управління ради потребує багато часу, він є кропітким та мінливим. Ці труднощі викликані порушеними нормами звітів серед банків, поганою стандартизацією документа про майбутні річні збори акціонерів та мовні проблеми. Після тривалих перевірок ми успішно склали панель даних, що складається з 41 характеристики управління у комерційних банках Китаю у період з 1998 по 2007 рік. У вибірці представлено більше ніж 80% загальної суми активів банківської індустрії Китаю. Дана вибірка використана для дослідження зв'язку з управлінням ради директорів та діяльністю комерційних банків Китаю.

Спочатку до складу вибірки входило 85 банків на період з 1989 по 2007 рік. Вибірка містила 5 державних банків, 12 акціонерних банків та 68 міських банків. Оскільки деякі акціонерні та міські комерційні банки були засновані у середині 1990-х років або пізніше, деякі дані – недоступні. Із 514 досліджень, ми виключили 364 дослідження, у яких були відсутні показники. В результаті, кінцева вибірка складалася з 150 досліджень 41 китайського комерційного банку у період з 1998 по 2007 рік. До вибірки входять 5 державних банків, 9 акціонерних банків та 27 міських банків. Вона представляє більше ніж 80% загальної суми активів у банківській індустрії Китаю (дивись додаток Б, таблиця 2А містить список банків, що входять до вибірки).

Показники продуктивності та інші фінансові коефіцієнти отримані з бази даних Bankscore. Ці показники та коефіцієнти запропоновані та розраховані за даними балансових звітів та звітів про прибутки кожного банку. Дані управління ради директорів зібрані та розраховані за щорічними звітами банків у різні роки.

3.2. Змінні та гіпотези. Метою даної праці є емпіричне дослідження впливу управління ради директорів на прибутковість банку Китаю. У попередніх джерелах літератури визначено декілька показників продуктивності, одним з яких є прибуток від активів (ROA), що показує наскільки прибутковими є активи банку у накопиченні доходу. Цей показник широко використовується для порівняння ефективності та операційної діяльності банків. Тому ми приймаємо ROA як одну з залежних змінних. Використання даного показника як залежної змінної допомагає порівняти результати нашого дослідження з результатами, визначеними іншими науковцями.

Іншим показником визначення прибутковості є прибуток за акцією (ROE). Він відображає спроможність банку використати акції для отримання прибутку. Хоча він використовується не так часто як ROA, за цим показником можна порівняти фінансову діяльність різних банків у розвинутих країнах.

Незалежні змінні поділяються на дві категорії: змінні характеристики управління та змінні фінансових характеристик. Перевіряємо зв'язок між характеристиками управління та прибутковістю банку за рахунок перевірки фінансових характеристик (дивись додаток А для ознайомлення зі списком змінних).

Спершу розглянемо розмір ради, а саме кількість директорів у раді банку. Інтуїтивно визначаємо, що вплив розміру ради на показники діяльності банку є подвійним. З одного боку, рада директо-

рів великого розміру сприяє прийняттю різносторонніх та демократичних рішень про розвиток стратегій банку та важливі операції банку. Ймовірно, що на рішення банку керівника з великою радою директорів може впливати точка зору більшості акціонерів. З іншого боку, велика рада директорів може бути неефективною у прийнятті рішень. У порівнянні з радою директорів малого розміру, директорам, що входять до складу великої ради потрібно більше часу щоб переконати один одного та прийти до компромісу. Це може мати негативний ефект на діяльність банку. В результаті загальний вплив розміру ради на діяльність банку залежить від того, що в нашому випадку буде домінувати.

У роботі також досліджується структура ради. У банках Китаю є два типи директорів: виконавчий та невиконавчий директор. Різниця між ними визначається за позицією, яку займає директор у банку. Якщо директор також є управляючим банком, він/вона є виконавчим директором. Якщо директор сторонній та не займає посади у банку, то він є невиконавчим директором. У деяких китайських банках визначається особливий тип директора, який виступає від імені окремого акціонера та виконує функцію незалежного аутсайдера. Їх називають незалежними невиконавчими директорами. Зазвичай вони вибираються з академічних закладів, аудиторських та юридичних фірм. Серед різних типів директорів, виконавчі директори найбільше приймають участь в операціях банку. Їх обов'язки полягають не тільки у присутності в раді директорів, щоб колективно вирішувати важливі питання банку, але й визначати відповідну політику, пов'язану з щоденною діяльністю банку. Вони розглядаються як інсайдери, оскільки володіють конфіденційною інформацією про компанію та мають більший вплив ніж невиконавчі директори. Тож відсоток виконавчих директорів у раді може мати зв'язок з прибутковістю банку. Рада директорів з більшою кількістю інсайдерів схильна до компромісів, оскільки виконавчі директори мають спільні інтереси. Це може надати збитків акціонерам та знизити прибутковість банку, тому очікуємо отримати негативний зв'язок між показником прибутковості та відсотком виконавчих директорів у раді.

Вплив незалежних директорів на показник прибутковості банку потребує додаткового дослідження, оскільки вони незалежно висловлюють свої думки з приводу головних питань від імені всіх малих акціонерів. Тож незалежні директори відіграють важливу роль в управлінні банком. Тому необхідно дослідити чи наявність незалежних директорів пов'язана з покращенням характеристик роботи у банках Китаю.

Розглянемо ще один фактор, пов'язаний з управлінням на прикладі випадку коли директори тримають акції свого банку. Якщо директор має акції, випущені банком, він/вона матиме більше стимулу отримати прибутки. Тож очікуємо отримати позитивний зв'язок між показником прибутковості та відсотком акцій, які тримають члени ради директорів.

Крім того характеристики ради та структура також має деякий потенційний вплив на показник прибутковості банку. Спробуємо відповісти на це питання з різних точок зору. По-перше, відомо що у китайських банках управління має деякі частки власності. Центральне управління володіє великим відсотком акцій у більшості банків Китаю включаючи державні та акціонерні банки. Для більшості міських комерційних банків, місцеве управління тримає частку акцій. У деяких випадках, управління є найбільшим акціонером, який має контроль над банком. Такий тип контролю може вплинути на операційну стратегію банку та перешкоджати вільній діяльності банку згідно з законом ринку. Як наслідок, великий відсоток частки управління може мати негативний вплив на показник прибутковості банку.

По-друге, оскільки Китай відкриває фінансовий сектор для іноземних інвесторів та конкурентів, деякі комерційні банки з роками залучають іноземні інвестиції. Ці банки сподіваються покращити управління та управлінські якості за рахунок залучення іноземних інвестицій. Тож, ми хочемо визначити чи висока прибутковість пов'язана з великою часткою акцій, що зосереджені в руках іноземних інвесторів.

По-третє, у більшості банків є власники великих пакетів акцій, чис окреме володіння перевищує 5% загальних акцій в обігу банку. Концентрацію акцій, що знаходяться у власності, можна визначити за загальним відсотком акцій, зосереджених в руках власників великих пакетів. Якщо частка акцій банку знаходиться в руках малої кількості власників, вони легше контролюються. Це може вплинути на прибутки малих акціонерів та мати негативний вплив на показник прибутковості банку.

Перший фактор, який необхідно дослідити – капіталізація банку. Капіталізація є важливою для операцій банку, оскільки вона є головним джерелом покриття втрат по кредитах. Банків з більшим капіталом мають більше можливостей розвинути бізнес та вивчати ризик по активах. З метою регулювання широко використовується коефіцієнт достатності капіталу, визначений Банком міжнародних розрахунків. Хоча він є ідеальним показником для нашого дослідження, доступність даних у банках Китаю обмежена. Ми

змушені використати альтернативну змінну, що визначає співвідношення акціонерного капіталу до активів та відповідає умові капіталізації. За цією змінною також визначається капіталізація банку, а також вона показує достатність капіталу по відношенню до активів. Очікуємо, що високий показник співвідношення акціонерного капіталу до активів пов'язаний з кращою діяльністю банку.

Для китайських банків депозити та кредити – найбільш важлива діяльність протягом десятиліть. Банки отримують гроші за рахунок низької ставки відсотка на депозити. Значна частка цих депозитів надається під позику підприємствам та іншим позичальникам. Відсотковий дохід завжди був головним джерелом прибутку китайського банку. Тож, депозити та кредити можуть бути показниками продуктивності банку. У даному дослідженні, ми використовуємо коефіцієнт співвідношення депозитів до активів та співвідношення кредитів до активів для перевірки показників стосовно двох головних частин – активів та зобов'язань.

Якість активів – головний фактор, що впливає на прибутковість банку. Банки з поганою якістю активів отримують малі прибутки. Широковживаний показник якості активів – це коефіцієнт недієвих кредитів (*NPL*), що розраховується за співвідношенням проблемних кредитів до загальних кредитів. Очікуємо, що коефіцієнт *NPL* має негативний зв'язок з показником продуктивності банку.

Слід дослідити і операції банку. Для їх дослідження ми вибрали два коефіцієнти – чистий відсотковий дохід банку, що дорівнює чистому відсотковому прибутку поділеному на загальні активи, та коефіцієнт співвідношення адміністративних витрат та операційного прибутку.

Останній фактор – це ліквідність банку. У даному дослідженні ми використовуємо показник ліквідності, що дорівнює співвідношенню ліквідних активів до депозитів і короткострокового фінансування.

3.3. Описова статистика вибірки. У таблиці 2 представлено коротку статистику фінансових показників банку. Значення *ROA* становить 0.62%, з мінімальним значенням -1.25% та максимальним значенням 2.06%. Показник *ROE* дорівнює 12.55%, з мінімальним значенням -193.91% та максимальним значенням у 41.13%. Значення коефіцієнту достатності капіталу (*Capital*) становить 4.52% з найнижчим показником у -11.74% та найвищим показником у 31.34%. Показник співвідношення кредитів та активів (*Loans*) сягає позначки 54.57% з мінімальним значенням у 37.89% та максимальним значенням у 74.27%, відповідно. Показник співвідношення депозитів до активів (*Deposits*) становить 87.62% з мінімальним значенням 64.08% та макси-

мальним значенням 109.15%. Значення коефіцієнту недієвих кредитів (*NPL*) сягає 6.99% з мінімальним значенням у 0.00% та максимальним – 39.60%. Показник чистого відсоткового доходу банку (*NIM*) становить 2.57%, з мінімальним значенням у 1.10% та максимальним значенням 6.68%. Коефіцієнт співвідношення адміністративних витрат та операційного прибутку (*Costinc*) має значення 44.18% з найменшим показником 20.68% та найбільшим показником 165.05%. Показник співвідношення ліквідних активів до депозитів та короткострокового фінансування становить 18.25% з найменшим показником у 7.35% та найбільшим показником у 48.68%.

Таблиця 2. Фінансові коефіцієнти (описова статистика)

Змінна	N	Мінімум (%)	Максимум (%)	Значення (%)	Станд. відхил.
<i>ROA</i>	150	-1.25	2.06	0.62	0.42
<i>ROE</i>	150	-193.91	41.13	12.55	19.42
<i>Capital</i>	150	-11.74	31.34	4.52	3.47
<i>Loans</i>	150	37.89	74.27	54.57	7.68
<i>Deposits</i>	150	64.08	109.15	87.62	7.08
<i>NPL</i>	150	0.00	39.60	6.99	7.82
<i>NIM</i>	150	1.10	6.68	2.57	0.70
<i>Costinc</i>	150	20.68	165.05	44.18	14.17
<i>Liquidity</i>	150	7.35	48.68	18.25	7.29

Примітки: *ROA* – прибуток від середніх активів; *ROE* – прибуток від середніх акцій; *Capital* – співвідношення капіталу до загальних активів; *Loans* – співвідношення загальних кредитів до загальних активів; *Deposits* – співвідношення загальних депозитів до загальних активів; *NPL* – співвідношення проблемних кредитів до загальних кредитів; *NIM* – чистий відсотковий дохід банку; *Costinc* – співвідношення витрат та прибутків; *Liquidity* – співвідношення ліквідних активів до депозитів та короткострокового фінансування.

Джерело: База даних Bankscope.

У таблиці 3 представлено коротку статистику ради директорів та змінних структури власності. Значення розміру ради сягає позначки 13.29, максимальне значення – 4 та максимальне значення – 19. Показник відсотка виконавчих директорів (*Exec*) складає 34.32%, мінімальне значення – 5.26% та максимальне значення –100%. Показник відсотка незалежних директорів *Indept* становить 15.62% з найменшим значенням 0.00% та найбільшим значенням – 41.18%. Показник відсотка акцій, що знаходиться в руках членів ради директорів (*Brdown*) становить 0.12% з мінімальним значенням у 0.00% та максимальним значенням у 1.51%, відповідно. Показник відсотка державних часток акцій (*Govown*) становить 30.09%, мінімальне значення – 0.00% та максимальне значення – 100%. Показник іноземних часток акцій (*Frgrnwn*) становить 6.55%, мінімальне значення – 0.00% та максимальне значення – 50.41%. Показник великих пакетів акцій (*Blckown*) становить 54.39%, мінімальне значення – 6.44% та максимальне – 100%.

Таблиця 3. Управління ради та володіння частками (описова статистика)

Змінна	К-сть	Мін. (%)*	Макс. (%)*	Знач. (%)*	Станд. відхил.
<i>Brdsize</i>	150	4	19	13.29	3.81
<i>Exec</i>	150	5.26	100.00	34.32	26.60
<i>Indept</i>	150	0.00	41.18	15.62	14.48
<i>Brdown</i>	150	0.00	1.51	0.12	0.30
<i>Govown</i>	150	0.00	100.00	30.09	33.37
<i>Frgown</i>	150	0.00	50.41	6.55	10.65
<i>Blckown</i>	150	6.44	100.00	54.39	29.30

Примітки: *Brdsize* – кількість директорів; *Exec* – відсоток виконавчих директорів; *Indept* – відсоток незалежних директорів; *Brdown* – відсоток часток членів ради директорів; *Govown* – відсоток державних акцій; *Frgown* – відсоток іноземних акцій; *Blckown* – відсоток великих часток (понад 5%). * % для всіх перерахованих змінних окрім *Brdsize*.

Джерело: Зібрані та розраховані на основі щорічних звітів кожного банку за період з 1998 по 2007 рік.

У таблиці 4 (додаток В) показано коефіцієнти кореляції змінних. Можна побачити, що два різні показники *ROA* та *ROE* слабо корелюють у нашій вибірці, коефіцієнт кореляції становить 0.350. Відсоток виконавчих директорів (*Exec*) та відсоток державних акцій (*Govown*) сильно співвідносяться, коефіцієнт кореляції становить 0.757. Крім того, відсоток виконавчих директорів (*Exec*) та коефіцієнт недієвих кредитів (*NPL*) мають значне співвідношення, коефіцієнт кореляції становить

0.712. Щоб уникнути проблем мультиколінеарності не будемо використовувати змінні зі значним співвідношенням у одному рівнянні регресії.

4. Емпіричні результати

Ми оцінили об'єднані регресії для незбалансованих даних вибірки. У таблицях 5-8 представлено результати регресій прибутковості, розрахованих за прибутками від активів та прибутками від акцій ради управління, а також фінансових показників.

Таблиця 5. Прибутки від середніх активів

Залежна змінна: ROA								
	Регресія 1	Регресія 2	Регресія 3	Регресія 4	Регресія 5	Регресія 6	Регресія 7	Регресія 8
<i>Brdsize</i>		0.008				0.007	0.009	0.009
		(1.055)				(0.881)	(1.118)	(1.112)
<i>Exec</i>			-0.002*			-0.001		-0.003*
			(-1.864)			(-0.957)		(-1.667)
<i>Indept</i>				0.002		0.001	0.002	0.002
				(1.129)		(0.625)	(1.181)	(0.884)
<i>Brdown</i>					0.236***	0.239***	0.272***	0.273***
					(3.127)	(3.225)	(3.550)	(3.586)
<i>Govown</i>	-0.001	-0.001		-0.001	-0.001		-0.001	0.000
	(-0.669)	(-0.696)		(-0.517)	(-0.719)		(-0.582)	(-0.007)
<i>Frgown</i>	0.001	0.000	0.000	0.000	0.002	0.000	0.000	0.000
	(0.524)	(0.123)	(0.170)	(-0.014)	(0.983)	(-0.077)	(-0.019)	(-0.146)
<i>Blckown</i>	0.000	0.000	0.000	0.000	-0.001	0.000	0.000	0.001
	(-0.162)	(0.269)	(0.432)	(-0.187)	(-0.540)	(0.243)	(-0.088)	(0.475)
<i>Capital</i>	0.014	0.013	0.013	0.013	0.014	0.011	0.012	0.013
	(1.522)	(1.407)	(1.544)	(1.459)	(1.558)	(1.253)	(1.361)	(1.462)
<i>Loans</i>	-0.013***	-0.013***	-0.012***	-0.013***	-0.012***	-0.012***	-0.013***	-0.012***
	(-3.843)	(-3.807)	(-3.813)	(-3.984)	(-3.860)	(-3.832)	(-3.981)	(-3.552)
<i>Deposits</i>	0.002	0.002	0.002	0.002	0.002	0.002	0.001	0.002
	(0.465)	(0.428)	(0.632)	(0.396)	(0.509)	(0.589)	(0.394)	(0.570)
<i>NPL</i>	0.000	0.001		0.001	0.002		0.005	0.008*
	(-0.123)	(0.137)		(0.183)	(0.482)		(1.172)	(1.731)
<i>NIM</i>	0.258***	0.263***	0.242***	0.263***	0.252***	0.247***	0.262***	0.243***
	(7.334)	(7.411)	(6.706)	(7.421)	(7.375)	(6.887)	(7.652)	(6.810)
<i>Costinc</i>	-0.016***	-0.016***	-0.016***	-0.016***	-0.016***	-0.015***	-0.016***	-0.016***
	(-8.454)	(-8.436)	(-9.106)	(-8.415)	(-8.386)	(-8.408)	(-8.330)	(-8.544)
<i>Liquidity</i>	-0.005	-0.004	-0.005	-0.004	-0.007**	-0.007**	-0.007**	-0.007**
	(-1.438)	(-1.341)	(-1.499)	(-1.358)	(-2.274)	(-2.308)	(-2.233)	(-2.237)
Константа	1.264***	1.121**	1.228***	1.268***	1.248***	1.087**	1.088**	1.059**

Продовження табл. 5

Залежна змінна: ROA								
	Регресія 1	Регресія 2	Регресія 3	Регресія 4	Регресія 5	Регресія 6	Регресія 7	Регресія 8
	(2.770)	(2.359)	(2.777)	(2.781)	(2.822)	(2.384)	(2.353)	(2.304)
Зважена R^2	0.623	0.623	0.632	0.623	0.645	0.653	0.651	0.656
F-значення	25.584***	23.379***	29.478***	23.420***	25.616***	24.329***	22.405***	21.275***
N	150	150	150	150	150	150	150	150

Примітки: *ROA* – прибуток від середніх активів; *Brdsize* – кількість директорів; *Exec* – відсоток виконавчих директорів; *Indept* – відсоток незалежних директорів; *Brdown* – відсоток часток членів ради директорів; *Govown* – відсоток державних часток; *Frgown* – відсоток іноземних часток; *Blckown* – відсоток великих часток (понад 5%); *Capital* – співвідношення капіталу до загальних активів; *Loans* – співвідношення кредитів до загальних активів; *Deposits* – співвідношення депозитів до загальних активів; *NPL* – співвідношення проблемних кредитів до загальних кредитів; *NIM* – чистий відсотковий дохід банку; *Costinc* – співвідношення витрат до прибутку; *Liquidity* – співвідношення ліквідних активів до депозитів та короткострокового фінансування. *** значимість на рівні 1% для двустороннього критерію. ** Значимість на рівні 5% для двустороннього критерію. * Значимість на рівні 10% для двустороннього критерію.
Джерело: База даних Bankscore та щорічні звіти банку.

Спочатку регресуємо показники *ROA* за володінням частками та фінансовими змінними. Результати регресії (1) представлені у таблиці 5. Без урахування фактору управління ради, зважений R^2 становить 0.623, а F-значення складає 25.584. Результат показали, що коефіцієнти співвідношення кредитів до активів, чистого відсоткового доходу банку та співвідношення витрат до прибутку значно впливають (на рівні значимості в 1%) на показник прибутку від активів. Коефіцієнт співвідношення кредитів до активів негативно корелює з визначеним коефіцієнтом -0.013. Це означає, що великий відсоток кредитів в середньому пов'язаний з низькими прибутками від активів. Результати про коефіцієнти чистого відсоткового доходу банку та співвідношення витрат до прибутків відповідають нашим очікуванням. Показник чистого відсоткового доходу банку був найбільшою частиною прибутків банку протягом десятиліть, тому обґрунтовано, що банки з більшими прибутками мають вищий показник чистого відсоткового доходу. Витрати списуються при розрахунку прибутку. Тож очевидно, що коефіцієнт співвідношення витрат до прибутків негативно корелює з коефіцієнтом співвідношення прибутку від активів.

Фактори управління ради додаються один за одним у наступних регресіях. Результати представлені у таблиці 5. Частка акцій членів ради директорів має значний позитивний ефект на коефіцієнт *ROA* з визначеним коефіцієнтом у розмірі 0.236. Це означає, що банки, директори яких володіють більшою кількістю акцій мають більші прибутки від активів. Директори у банках такого типу є стейкхолдерами, оскільки вони мають стимули до збільшення вартості своїх акцій збільшуючи тим самим прибуток банку. Іншим наслідком додавання змінної структури ради є взаємозв'язок між коефіцієнтом ліквідності та прибутками від активів, який стає значним на рівні зна-

чимості 5%. Цей зв'язок є негативним, що відображає високий відсоток ліквідних активів, які відносяться до депозитів та короткострокове фондування зменшує прибутки від активів. Це відповідає нашому баченню, оскільки більшість ліквідних активів це короткострокові кредити з низькими ставками відсотка у порівнянні з прибутковими довгостроковими кредитами.

У регресії 6 у таблиці 5 використовуються всі чотири змінні характеристики ради разом з контрольними змінними. Оскільки відсоток виконавчих директорів значно пов'язаний з структурою управління та коефіцієнтом *NPL* виключаємо останні дві змінні для того, щоб уникнути мультиколеніарності. Результати подібні до результатів попередніх регресій у тому, що вплив показників співвідношення кредитів до активів, чистого відсоткового доходу банку, витрат до коефіцієнту прибутку на коефіцієнт прибутку від активів є значним на рівні 1%. Змінна структури ради позитивно пов'язана з прибутками від активів на рівні значимості 1%. Коефіцієнт ліквідності негативно пов'язаний з показником прибутків від активів на рівні значимості 5%. У регресії 7 у таблиці 5 виключено змінну відсотка виконавчих директорів та додано змінну структури ради та коефіцієнт *NPL*, які раніше не використовувалися. Результати подібні до результатів, отриманих за регресією 6. Регресія 8 у таблиці 5 відображає результат використання всіх тестових та контрольних змінних незалежно від коліеніарності.

Крім того, досліджено зв'язок між цими змінними за типом банку. Тож, регресія розраховується для держаних комерційних банків, акціонерних комерційних банків, міських комерційних банків. Результати представлені у таблиці 6. Для державних комерційних банків чистий відсотковий дохід позитивно пов'язаний з показником прибутку від активів, він є значним на рівні 1%. Співвідношення витрат до коефіцієнту прибутку не-

гативно співвідноситься з показником прибутку від активів, він є значним на рівні 10%. Для акціонерних комерційних банків, взаємозв'язок між співвідношенням кредитів до активів та прибутку від активів є значним на рівні 1%. Чистий відсотковий дохід позитивно співвідноситься з прибутками від активів на рівні 1%. Обидва показники – співвідношення витрат до коефіцієнту

прибутку та коефіцієнту ліквідності негативно пов'язані з прибутками від активів на рівні значимості 1%. У міських комерційних банках стає значним вплив показника відсотка виконавчих директорів на ROA, з негативним показником у розмірі 0.017. Показник співвідношення витрат до коефіцієнту прибутку також негативно пов'язаний з ROA на рівні значимості 1%.

Таблиця 6. Результати розрахунку прибутку від середніх активів за категорією

Залежна змінна: ROA			
	SOCBs	JSCBs	CCBs
<i>Brdsizе</i>	-0.020 (-0.476)	-0.005 (-0.544)	0.026 (1.280)
<i>Exec</i>	-0.004 (-0.584)	0.001 (0.894)	-0.017*** (-2.793)
<i>Indept</i>	0.002 (0.139)	0.000 (0.168)	0.005 (0.996)
<i>Brdown</i>	25.377 (0.647)	4.322 (1.592)	0.289** (2.548)
<i>Govown</i>	-0.007 (-0.801)	0.000 (0.121)	0.003 (0.734)
<i>Frgown</i>	-0.009 (-1.304)	-0.005 (-1.477)	-0.002 (-0.281)
<i>Blckown</i>	0.000 (0.059)	0.000 (-0.786)	0.003 (1.092)
<i>Capital</i>	0.007 (0.510)	0.024 (1.685)	0.022 (0.741)
<i>Loans</i>	-0.012 (-0.987)	-0.024*** (-4.687)	-0.007 (-0.856)
<i>Deposits</i>	0.001 (0.058)	0.003 (0.586)	-0.002 (-0.208)
<i>NPL</i>	0.012 (1.361)	-0.006 (-0.725)	0.026 (1.178)
<i>NIM</i>	0.569*** (3.090)	0.351*** (4.635)	0.105 (1.589)
<i>Costinc</i>	-0.014* (-2.071)	-0.017*** (-5.050)	-0.022*** (-3.520)
<i>Liquidity</i>	-0.008 (-0.987)	-0.017*** (-2.839)	-0.002 (-0.326)
Constant	1.353 (0.880)	1.908*** (3.205)	1.434 (1.287)
Adjusted R ²	0.783	0.895	0.458
F value	10.020***	31.298***	4.738***
N	36	51	63

Примітка: ROA – прибуток від середніх активів; *Brdsizе* – кількість директорів; *Exec* – відсоток виконавчих директорів; *Indept* – відсоток незалежних директорів; *Brdown* – відсоток акцій в руках членів ради; *Govown* – відсоток акцій у власності правління; *Frgown* – відсоток акцій в іноземній власності; *Blckown* – відсоток акцій зосереджених у руках крупних акціонерів (понад 5%); *Capital* – співвідношення капіталу до загальних активів; *Loans* – співвідношення кредитів до загальних активів; *Deposits* – співвідношення депозитів до загальних активів; *NPL* – співвідношення проблемних кредитів до загальних кредитів; *NIM* – чистий відсотковий дохід банку; *Costinc* – співвідношення витрат до прибутку; *Liquidity* – співвідношення ліквідних активів до депозитів та короткострокового фінансування. *** Значимість на рівні 1% для двостороннього критерію. ** Значимість на рівні 5% для двостороннього критерію. * Значимість на рівні 10% для двостороннього критерію.

Джерело: База даних Bankscore та щорічні звіти банку.

Подібне дослідження проведено для показника прибутку від капіталу замість прибутку від активів. На відміну від показника прибутку від активів, зв'язок між показниками прибутку від капіталу та незалежними змінними відрізняється. Головні фактори, що впливають на показник прибутку від капіталу є крупна частка власності, коефіцієнт капіталу, співвідношення депозитів до активів та коефіцієнт прибутку. За результатами дослідження, крупна частка власності негативно пов'язана з показником прибутку від капіталу. Коефіцієнт капіталу позитивно пов'язаний з показником прибутку від капіталу. Це означає що більший капітал по відношенню до активів пов'язаний з високим прибутком. Зв'язок між показником співвідно-

шення депозитів до активів та показником прибутку від капіталу є позитивним, що свідчить про те, що більші депозити пов'язані з більшим прибутком. Причина такого зв'язку полягає в тому, що у банках Китаю депозити є джерелами низьковитратного фінансування, оскільки ставки відсотка по депозитам набагато нижчі ніж по кредитах. Показник співвідношення витрат до прибутку негативно пов'язаний з показником прибутку від капіталу. За результатами регресій за типом банку, частка власності ради та відсоток виконавчих директорів мають значний вплив на показник прибутку від капіталу для міських банків, що є подібним до результатів розрахунку показника прибутку від активів.

Таблиця 7. Результати розрахунку прибутку від середнього капіталу

	Регресія 1	Регресія 2	Регресія 3	Регресія 4	Регресія 5	Регресія 6	Регресія 7	Регресія 8
<i>Brdsz</i>		-0.292				-0.152	-0.262	-0.265
		(-0.521)				(-0.244)	(-0.416)	(-0.419)
<i>Exec</i>			-0.038			-0.035		-0.059
			(-0.434)			(-0.366)		(-0.493)
<i>Indept</i>				-0.021		0.003	0.024	0.011
				(-0.148)		(0.021)	(0.154)	(0.067)
<i>Brdown</i>					4.044	4.387	3.705	3.727
					(0.710)	(0.768)	(0.630)	(0.632)
<i>Govown</i>	0.103	0.105		0.102	0.103		0.106	0.120
	(1.246)	(1.256)		(1.212)	(1.237)		(1.248)	(1.338)
<i>Frgown</i>	-0.020	0.011	-0.005	-0.009	-0.003	0.025	0.010	0.003
	(-0.124)	(0.066)	(-0.032)	(-0.047)	(-0.021)	(0.138)	(0.054)	(0.017)
<i>Blckown</i>	-0.131*	-0.148*	-0.062	-0.130*	-0.137*	-0.077	-0.152*	-0.137
	(-1.725)	(-1.786)	(-0.867)	(-1.715)	(-1.794)	(-0.964)	(-1.787)	(-1.514)
<i>Capital</i>	1.638**	1.674**	1.583**	1.644**	1.637**	1.585**	1.662**	1.681**
	(2.478)	(2.511)	(2.445)	(2.473)	(2.471)	(2.401)	(2.479)	(2.496)
<i>Loans</i>	0.190	0.185	0.102	0.196	0.195	0.103	0.184	0.211
	(0.784)	(0.765)	(0.444)	(0.796)	(0.805)	(0.427)	(0.736)	(0.823)
<i>Deposits</i>	0.569**	0.574**	0.559*	0.572**	0.571**	0.564*	0.573**	0.588**
	(2.021)	(2.033)	(1.973)	(2.020)	(2.024)	(1.968)	(2.012)	(2.048)
<i>NPL</i>	-0.366	-0.403		-0.377	-0.325		-0.349	-0.284
	(-1.279)	(-1.364)		(-1.267)	(-1.114)		(-1.116)	(-0.836)
<i>NIM</i>	1.906	1.735	1.634	1.863	1.804	1.429	1.709	1.288
	(0.740)	(0.667)	(0.610)	(0.716)	(0.698)	(0.518)	(0.651)	(0.465)
<i>Costinc</i>	-0.288**	-0.289**	-0.349***	-0.289**	-0.279*	-0.336**	-0.280*	-0.291**
	(-2.039)	(-2.043)	(-2.610)	(-2.036)	(-1.960)	(-2.420)	(-1.952)	(-2.001)
<i>Liquidity</i>	0.278	0.267	0.242	0.276	0.231	0.183	0.228	0.229
	(1.177)	(1.124)	(1.039)	(1.160)	(0.938)	(0.744)	(0.920)	(0.921)
Константа	-45.665	-40.519	-37.570	-45.702	-45.929	-35.132	-41.246	-41.908
	(-1.370)	(-1.162)	(-1.144)	(-1.366)	(-1.375)	(-1.000)	(-1.163)	(-1.178)
Adjusted R ²	0.068	0.063	0.062	0.061	0.064	0.046	0.052	0.047
F value	2.084**	1.909**	2.093**	1.883**	1.934**	1.605*	1.628*	1.520
Кількість	150	150	150	150	150	150	150	150

Примітка: *ROE* – прибуток від середнього капіталу; *Brdsz* – кількість директорів; *Exec* – відсоток виконавчих директорів; *Indept* – відсоток незалежних директорів; *Brdown* – відсоток акцій в руках членів ради; *Govown* – відсоток акцій у власності правління; *Frgown* – відсоток акцій в іноземній власності; *Blckown* – відсоток акцій зосереджених у руках крупних акціонерів (понад 5%); *Capital* – співвідношення капіталу до загальних активів; *Loans* – співвідношення кредитів до загальних активів; *Deposits* – співвідношення депозитів до загальних активів; *NPL* – співвідношення проблемних кредитів до загальних кредитів; *NIM* – чистий відсотковий дохід банку; *Costinc* – співвідношення витрат до прибутку; *Liquidity* – співвідношення ліквідних активів до депозитів та короткострокового фінансування. *** Значимість на рівні 1% для двостороннього критерію. ** Значимість на рівні 5% для двостороннього критерію. * Значимість на рівні 10% для двостороннього критерію. Джерело: База даних Bankscore та щорічні звіти банку.

Таблиця 8. Результати розрахунку показника прибутку від середнього капіталу за категорією

Залежна змінна: ROE			
	SOCBs	JSCBs	CCBs
<i>Brdsize</i>	-0.301 (-0.135)	-1.170 (-0.541)	0.674 (1.425)
<i>Exec</i>	0.021 (0.059)	-0.176 (-0.481)	-0.255* (-1.830)
<i>Indept</i>	-0.160 (-0.179)	-0.130 (-0.220)	0.141 (1.257)
<i>Brdown</i>	-69.096 (-0.033)	142.668 (0.228)	4.751* (1.801)
<i>Govown</i>	-0.348 (-0.785)	0.726 (1.652)	0.034 (0.320)
<i>Frgown</i>	-0.208 (-0.581)	-0.159 (-0.1930)	-0.005 (-0.037)
<i>Blckown</i>	-0.064 (-0.149)	-0.301 (-1.041)	0.044 (0.640)
<i>Capital</i>	1.600* (2.032)	5.809* (1.738)	-2.168*** (-3.080)
<i>Loans</i>	-0.239 (-0.381)	-0.286 (-0.244)	-0.119 (-0.663)
<i>Deposits</i>	0.303 (0.630)	2.728** (2.578)	-0.171 (-0.982)
<i>NPL</i>	0.191 (0.415)	0.120 (0.064)	0.627 (1.230)
<i>NIM</i>	9.422 (0.954)	-16.912 (-0.970)	2.316 (1.514)
<i>Costinc</i>	-0.029 (-0.082)	-1.009 (-1.337)	-0.487*** (-3.300)
<i>Liquidity</i>	-0.366 (-0.874)	1.362 (0.978)	0.037 (0.264)
Constant	8.686 (0.105)	-137.420 (-1.003)	50.304* (1.940)
Adjusted R ²	0.233	0.024	0.325
F value	1.758	0.915	3.136***
N	36	51	63

Примітка ROE – прибуток від середнього капіталу; *Brdsize* – кількість директорів; *Exec* – відсоток виконавчих директорів; *Indept* – відсоток незалежних директорів; *Brdown* – відсоток акцій в руках членів ради; *Govown* – відсоток акцій у власності правління; *Frgown* – відсоток акцій в іноземній власності; *Blckown* – відсоток акцій зосереджених у руках крупних акціонерів (понад 5%); *Capital* – співвідношення капіталу до загальних активів; *Loans* – співвідношення кредитів до загальних активів; *Deposits* – співвідношення депозитів до загальних активів; *NPL* – співвідношення проблемних кредитів до загальних кредитів; *NIM* – чистий відсотковий дохід банку; *Costinc* – співвідношення витрат до прибутку; *Liquidity* – співвідношення ліквідних активів до депозитів та короткострокового фінансування. *** Значимість на рівні 1% для двостороннього критерію. ** Значимість на рівні 5% для двостороннього критерію. * Значимість на рівні 10% для двостороннього критерію.

Джерело: База даних Bankscore та щорічні звіти банку.

Висновки

У даній роботі емпірично досліджено зв'язок між управлінням ради та діяльністю комерційних банків Китаю. Китайські комерційні банки за останні десятиліття засвідчили значне зростання. Нещодавно вони ввели в дію ряд банківських реформ та почали створювати ради директорів, оскільки банки Китаю все більше приватизують. Незважаючи на те, що дехто переконаний, що західний підхід управління приведе до кращих результатів у бізнесі, більшість має сумніви в ефективності системи управління Китайських банків через довгу історію команд-

ної економіки Китаю. Традиційно, ради директорів у Китаї визначають як штамп, а не обгрунтовану єдність. Постає питання чи ці директори банків виступають дійсними “охоронцями” акціонерів чи вони є партійними розробниками у лавах партійних чиновників, що мають владу над банками Китаю?

У літературі, де вивчається питання існування управління ради директорів припускається, що краща діяльність банку пов'язана з більшим відсотком незалежних рад директорів, меншим розміром ради та більшої частки у руках правління. Визначили, що структура ради, її розмір та част-

ка власності є успішними інструментами управління на Заході. Постає питання: чи є західний механізм управління ефективним для зниження агентських витрат для банків Китаю?

Відповідно до існуючих джерел літератури, ми визначили, що управління ради має значний вплив на діяльність китайських банків. Більша частка власності, менший відсоток інсайдерів у раді та не менше володіння крупними частками пов'язане з кращою діяльністю банку. Крім того, щоб покращити діяльність, банки Китаю повинні зосередити увагу на ефективному контролі операційних витрат, збільшенні чистого відсоткового доходу банку та регулюванні продуктивності кредитів.

За емпіричними даними даного дослідження зроблено важливі висновки для економічної

політики, що полягають у перетворенні банківської системи Китаю на більш прозору та орієнтовану на ринок систему з гарним управлінням. Припускаємо, що банки з сильною структурою управління мають кращі показники діяльності. Практики західного корпоративного управління можуть ефективно використовуватись у Китаї. Країна повинна продовжувати спроби впровадження найкращих світових практик та прозорості управління. Нещодавня ініціатива Китаю, що полягала в заснуванні національної ради директорів та забезпеченні професійного навчання та практики стала головною спробою покращення корпоративної діяльності. Китай зробив крок у правильному напрямку на зустріч повній прозорості та ефективному корпоративному управлінню.

Список використаних джерел

1. Agrawal, A. and Knoeber, C. (1996). "Firm performance and mechanisms to control agency problems between managers and shareholders", unpublished manuscript, University of Pennsylvania.
2. Barnhart, S.W., Marr, W., and Rosenstein, S. (1994). "Firm performance and board composition: some new evidence", *Managerial and Decision Economics*, Vol. 15, 329-340.
3. Baysinger, R., and Butler, H. (1985). "Corporate governance and the board of directors: performance effects of changes in board composition", *Journal of Law, Economics and Organization*, Vol. 1, 101-124.
4. China Banking Regulatory Commission (2007). Annual Report.
5. Demsetz, H. (1983). "The structure of ownership and the theory of the firm", *Journal of Law and Economics*, Vol. 26, 375-390.
6. Demsetz, H. and Lehn, K. (1985). "The structure of corporate ownership: causes and consequences", *Journal of Political Economy*, Vol. 93, 1155-1177.
7. Fama, E.F. and Jensen, M.C. (1983). "Separation of ownership and control", *Journal of Law and Economics*, Vol. 26, 301-325.
8. Garcia-Herrero, Alicia, Sergio Gavilá and Daniel Santabárbara (2006). "China's Banking Reform: an Assessment of its Evolution and Possible Impact", *CESifo Economic Studies*, Vol. 52, 304-363.
9. Garcia-Herrero, Alicia, Sergio Gavilá and Daniel Santabárbara (2007). "What Explains the Low Profitability of Chinese Banks?" ASSA 2008 New Orleans Meetings Paper, December 2007.
10. Grigorian, David A., and Vlad Manole (2006). "Determinants of Commercial Bank Performance in Transition", *Comparative Economic Studies*, Vol. 48, 497-522.
11. Hermalin, B. and Weisbach, M. (1991). "The effects of board composition and direct incentives on firm performance", *Financial Management*, Vol. 20, 101-112.
12. Jensen, M. (1993). "The modern industrial revolution, exit, and the failure of internal control systems", *Journal of Finance*, Vol. 48, 831-880.
13. Jensen, M. and Meckling, W. (1996). "Theory of the firm: managerial behavior, agency costs and ownership structure", *Journal of Financial Economics*, Vol. 48, 831-880.
14. La Porta, Rafael, Florencio Lopez-de-Silanes, and Andrei Shleifer (2002). "Government Ownership of Banks", *Journal of Finance*, Vol. 57, 265-301.
15. Levine, Ross (2004). "The Corporate Governance of Banks: a Concise Discussion of Concepts and Evidence", World Bank Policy Research Working Paper 3404, September 2004.
16. Lipton, M. and Lorsch, J. (1992). "A modest proposal for improved corporate governance", *Business Lawyer*, Vol. 59, 59-77.
17. Macey, Jonathan R., and Maureen O'Hara (2003). "The Corporate Governance of Banks", *FRBNY Economic Policy Review*, April 2003.
18. McConnell, J.J. and Servaes, H. (1990). "Additional evidence on equity ownership and corporate value", *Journal of Financial Economics*, Vol. 27, 595-612.
19. Molz, R. (1988). "Managerial domination of boards of directors and financial performance", *Journal of Business Research*, Vol. 16, 235-249.
20. Morck, R., Shleifer, A., and Vishny, R.W. (1988). "Managerial ownership and market valuation: an empirical analysis", *Journal of Financial Economics*, Vol. 20, 293-316.
21. Staikouras, Panagiotis K., Christos K. Staikouras and Maria-Eleni K. Agoraki (2007). "The Effect of Board Size and Composition on European Bank Performance", *European Journal of Law and Economics*, Vol. 23, 1-27.
22. Yao, Shujie, Zhongwei Han, and Genfu Feng (2008). "Ownership Reform, Foreign Competition, and Efficiency of Chinese Commercial Banks: a Non-parametric Approach", Research Paper No. 2008/38, United Nations University

– World Institute for Development Economics Research, April 2008.

23. Yermack, D. (1996). “Higher market valuation of companies with a small board of directors”, *Journal of Financial Economics*, Vol. 40, 185-211.

Додаток А

Таблиця 1А. Визначення змінних

Змінна	Визначення
ROA	Прибуток від середніх активів, дорівнює прибутку після вирахування податку/середні загальні активи.
ROE	Прибуток від середнього капіталу, дорівнює прибутку після вирахування податку/середні загальні активи.
Brdsizе	Загальна кількість директорів у раді.
Exec	Відсоток виконавчих директорів у раді, дорівнює кількості виконавчих директорів/загальну кількість директорів.
Indept	Відсоток незалежних директорів у раді, дорівнює кількості незалежних невиконавчих директорів/загальну кількість директорів.
Brdown	Відсоток акцій у власності членів ради директорів, дорівнює кількості акцій у власності членів ради директорів/загальну кількість акцій в обігу банку.
Govown	Відсоток акцій у власності правління, дорівнює кількості акцій у власності правління/загальну кількість акцій в обігу банку.
Frgnown	Відсоток акцій в іноземній власності, дорівнює кількості акцій у власності іноземних інвесторів/загальну кількість акцій в обігу банку.
Blckown	Відсоток акцій у власності крупних акціонерів, дорівнює кількості акцій у власності кожного окремого акціонера, що має частку більше 5% загальних акцій/загальну кількість акцій в обігу банку.
Capital	Співвідношення капіталу до активів, дорівнює загальному капіталу/загальні активи банку.
Loans	Співвідношення кредитів до активів, дорівнює чистим кредитам/загальні кредити.
Deposits	Співвідношення депозитів за короткострокового фінансування до активів, дорівнює (депозити + короткострокове фінансування)/загальні активи банку.
NPL	Коефіцієнт недієвих кредитів, дорівнює проблемні кредити/загальні кредити банку.
Nim	Чистий відсотковий дохід банку, дорівнює (чистий прибуток – чисті витрати)/загальні активи банку.
Costinc	Коефіцієнт співвідношення витрат до прибутку, дорівнює витрати управління/(чистий відсотковий прибуток + інші операційні прибутки).
Liquidity	Коефіцієнт ліквідності, дорівнює ліквідні активи/(депозити + короткострокове фінансування).

Додаток Б

Таблиця 2А. Список банків вибірки

SOCBs	JSCBs	CCBs
Industrial and Commercial Bank of China	China CITIC Bank	Bank of Beijing
Agricultural Bank of China	China Everbright Bank	Bank of Shanghai
Bank of China	Hua Xia Bank	Bank of Tianjin
China Construction Bank	Shenzhen Development Bank	Bank of Nanjing
Bank of Communications	China Merchants Bank	Bank of Ningbo
	Shanghai Pudong Development Bank	Bank of Wenzhou
	Industrial Bank	Hangzhou City Commercial Bank
	China Minsheng Banking Corp., Ltd.	Wuxi City Commercial Bank
	China Bohai Bank	Yangzhou City Commercial Bank
		Nantong City Commercial Bank
		Huzhou City Commercial Bank
		Jinan City Commercial Bank
		Dongying City Commercial Bank
		Yantai City Commercial Bank
		Jiujiang City Commercial Bank
		Linyi City Commercial Bank
		Rizhao City Commercial Bank
		Fuzhou City Commercial Bank
		Qingdao City Commercial Bank
		Laiwu City Commercial Bank
		Xiamen City Commercial Bank
		Weifang City Commercial Bank
		Zhengzhou City Commercial Bank
		Weihai City Commercial Bank
		Liuzhou City Commercial Bank
		Xiaogan City Commercial Bank

Додаток В

Таблиця 3. Кореляція Пірсона

	<i>ROA</i>	<i>ROE</i>	<i>Brdsizе</i>	<i>Exec</i>	<i>Indept</i>	<i>Brdown</i>	<i>Govown</i>	<i>Frgnown</i>	<i>Blckown</i>	<i>Capital</i>	<i>Loans</i>	<i>Deposits</i>	<i>NPL</i>	<i>NIM</i>	<i>Costinc</i>	<i>Liquidity</i>
<i>ROA</i>	1.000	.350	.206	-.322	.188	.272	-.130	.195	-.156	-.010	-.150	-.069	-.338	.551	-.646	-.016
<i>ROE</i>	.350	1.000	.116	-.184	.105	.115	-.101	.110	-.148	.096	-.032	.026	-.211	.154	-.191	.074
<i>Brdsizе</i>	.206	.116	1.000	-.511	.602	-.143	-.405	.432	-.506	.133	-.137	.016	-.449	.015	-.118	-.012
<i>Exec</i>	-.322	-.184	-.511	1.000	-.468	-.112	.757	-.244	.621	-.189	.012	.219	.712	-.347	.108	-.202
<i>Indept</i>	.188	.105	.602	-.468	1.000	-.107	-.374	.483	-.218	.147	.050	.006	-.476	.077	-.108	-.028
<i>Brdown</i>	.272	.115	-.143	-.112	-.107	1.000	-.104	-.088	.043	.069	-.039	-.185	-.261	.168	-.132	.331
<i>Govown</i>	-.130	-.101	-.405	.757	-.374	-.104	1.000	-.069	.657	-.145	-.208	.195	.610	-.239	.013	-.227
<i>Frgnown</i>	.195	.110	.432	-.244	.483	-.088	-.069	1.000	-.060	.239	-.250	.087	-.253	.038	-.088	-.059
<i>Blckown</i>	-.156	-.148	-.506	.621	-.218	.043	.657	-.060	1.000	.128	-.061	-.007	.345	-.104	.161	-.078
<i>Capital</i>	-.010	.096	.133	-.189	.147	.069	-.145	.239	.128	1.000	-.244	-.481	-.202	.116	.393	.185
<i>Loans</i>	-.150	-.032	-.137	.012	.050	-.039	-.208	-.250	-.061	-.244	1.000	-.059	.030	.224	-.003	-.118
<i>Deposits</i>	-.069	.026	.016	.219	.006	-.185	.195	.087	-.007	-.481	-.059	1.000	.217	-.277	-.079	-.354
<i>NPL</i>	-.338	-.211	-.449	.712	-.476	-.261	.610	-.253	.345	-.202	.030	.217	1.000	-.295	.261	-.192
<i>NIM</i>	.551	.154	.015	-.347	.077	.168	-.239	.038	-.104	.116	.224	-.277	-.295	1.000	-.282	.116
<i>Costinc</i>	-.646	-.191	-.118	.108	-.108	-.132	.013	-.088	.161	.393	-.003	-.079	.261	-.282	1.000	.069
<i>Liquidity</i>	-.016	.074	-.012	-.202	-.028	.331	-.227	-.059	-.078	.185	-.118	-.354	-.192	.116	.069	1.000

Отримано 09.08.2010
Переклад з англ. Лисенко Ю.